

Оригінал тексту	Неофіційний переклад
Human rights: a reality for all Council of Europe Disability Strategy 2017-2023	Права людини: реальність для всіх Стратегія Ради Європи про права осіб з інвалідністю на 2017-2023 роки
The Council of Europe and the rights of persons with disabilities Context	Рада Європи і права осіб з інвалідністю Контекст
<p>1. The Council of Europe promotes, protects and monitors the implementation of human rights for all, including persons with disabilities. This document sets out the priority areas of the Council of Europe in this area for the period 2017 to 2023. It also gives guidance and inspiration to member States and other stakeholders on policies, activities and measures to ensure implementation of priorities at national and local levels.</p> <p>2. Persons with disabilities are entitled to have access to and enjoy the full range of human rights safeguarded by the European Convention on Human Rights, the European Social Charter and the United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities (UNCRPD¹) as well as all other international human rights instruments, on an equal basis with others.</p> <p>3. This Strategy seeks to encompass all civil, political, economic, social and cultural rights. It sets out the commitment of the Council of Europe and its member States to make the rights a reality for all persons with disabilities, regardless of their impairments. This includes children and young persons with disabilities, wherever they are placed and without discrimination, in line with the Council of Europe Strategy for the Rights of the Child 2016-2021² and the UN Convention on the Rights of the Child.³ This also includes older persons, in line with the Council of Europe recommendation on the promotion of human rights of older persons.⁴</p>	<p>1. Рада Європи сприяє, захищає і контролює здійснення прав людини для всіх, в тому числі осіб з інвалідністю. У цьому документі викладено пріоритетні напрямки Ради Європи в цій сфері на період 2017-2023 років. Цей документ надає вказівки і підтримку для держав-членів та інших зацікавлених сторін з питань політики, діяльності та заходів щодо забезпечення реалізації пріоритетів на національному та місцевому рівнях.</p> <p>2. Особи з інвалідністю мають право на доступ і користування всім спектром прав людини, гарантованих Європейською конвенцією про захист прав людини, Європейською соціальною хартією та Конвенцією Організації Об'єднаних Націй про права осіб з інвалідністю (Конвенція¹), а також всіма іншими міжнародними документами з прав людини, нарівні з іншими.</p> <p>3. Ця Стратегія спрямована охопити всі громадянські, політичні, економічні, соціальні та культурні права. Вона встановлює зобов'язання Ради Європи та її держав-членів зробити права реальністю для всіх осіб з інвалідністю, незалежно від ступеню тяжкості інвалідності. Це включає в себе дітей і молодих людей з інвалідністю, незалежно від їхнього розміщення та без дискримінації, відповідно до Стратегії Ради Європи з прав дитини на 2016-2021² роки і Конвенції ООН про права дитини.³ Це також включає в себе осіб похилого віку, відповідно до рекомендацій Ради</p>

¹ UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities.

² Council of Europe Strategy for the Rights of the Child (2016-2021).

³ UN Convention on the Rights of the Child.

⁴ Recommendation CM/Rec(2014)2 of the Committee of Ministers on the promotion of human rights of older persons.

<p>4. In constantly changing societies new situations emerge. The ongoing economic challenges and the increasing amount of refugees and persons seeking asylum within the member States has changed priorities and has had an impact on persons with disabilities and their support services. In order to mitigate the challenges, continuous attention to and action on the rights of persons with disabilities by the decision makers, persons with disabilities, their organisations and their family members, service providers, and the population in general is required.</p> <p>5. Close consultation and active involvement of persons with disabilities of all ages through their representative organisations in the work of member State governments is obligatory, as stipulated in the UNCRPD. Participation and contribution of National Human Rights Institutions, Equality Bodies and Ombudsman Institutions and their regional and international networks is of high importance. This will improve mainstreaming and implementation of strategy priorities and the UNCRPD principles. The Council of Europe will seek to increase this co-operation in all fields of its activities.</p>	<p>Європи щодо розвитку прав людини осіб похилого віку.⁴</p> <p>4. У суспільствах, які постійно змінюються виникають нові ситуації. Тривалі економічні проблеми і все більша кількість біженців і шукачів притулку в державах-членах змінили пріоритети і мають вплив на осіб з інвалідністю та служби підтримки для них. Для того, щоб пом'якшити проблеми, потрібно постійно приділяти увагу та застосовувати дії щодо прав осіб з інвалідністю з боку осіб, які приймають рішення, осіб з інвалідністю, їхніх організацій та членів сімей, надавачів послуг, а також населення в цілому.</p> <p>5. Обовязковим є постійна консультація та активне залучення осіб з інвалідністю різного віку через їхні представницькі організації до роботи урядів держав-членів, як це передбачено Конвенцією. Велике значення має участь і внесок національних правозахисних установ, органів з питань рівності і омбудсменів, їхніх регіональних і міжнародних мереж. Це дозволить поліпшити спрямування і реалізацію Стратегії відповідно до пріоритетів і принципів Конвенції. Рада Європи буде прагнути до збільшення цієї співпраці в усіх сферах своєї діяльності.</p>
<p>Council of Europe Legal Standards</p> <p>6. All legal standards of the Council of Europe apply equally to all persons, including all persons with disabilities.</p> <p>7. The European Convention on Human Rights provides the foundations for the Council of Europe work to protect and promote human rights for all, including the rights of persons with disabilities. The European Court of Human Rights has enshrined these rights in its case law and plays an important role by prompting states to undertake legislative changes to safeguard human rights of persons with disabilities.</p> <p>8. The European Social Charter contains specific rights for persons with disabilities, in particular Article 15 (right of persons with disabilities to independence, social integration and participation in the life of the community) and Article E (providing that the rights of the Charter shall be</p>	<p>Правові стандарти Ради Європи</p> <p>6. Всі правові стандарти Ради Європи в рівній мірі відносяться до всіх осіб, в тому числі всіх осіб з інвалідністю.</p> <p>7. Європейська конвенція про права людини створює основу для Ради Європи для захисту і забезпечення прав людини для всіх, у тому числі прав осіб з інвалідністю. Ці права закріплено Європейським судом з прав людини в прецедентному праві, і вони відіграють важливу роль, спонукаючи держави вживати законодавчі зміни для захисту прав осіб з інвалідністю.</p> <p>8. Європейська соціальна хартія містить особливі права для осіб з інвалідністю, зокрема це зазначено у Статті 15 (право осіб з інвалідністю на самостійність, соціальну інтеграцію та участь у житті суспільства) і статті E (права, передбачені цією Хартією,</p>

<p>secured without discrimination on any ground).</p> <p>9. Other legally binding standards especially relevant to the rights of persons with disabilities include: the Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence (Istanbul Convention), the Convention on Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse (Lanzarote Convention), the Convention on Action against Trafficking in Human Beings.</p>	<p>мають бути забезпечені без будь-якої дискримінації).</p> <p>9. Інші юридично обов'язкові стандарти, особливо мають відношення до прав осіб з інвалідністю включають в себе: Конвенцію Ради Європи про запобігання та боротьбу з насильством щодо жінок та насильством в сім'ї (Стамбульська конвенція), Конвенцію про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (Лансаротська конвенція), Конвенцію про боротьбу з торгівлею людьми.</p>
<p>Council of Europe Disability Action Plan 2006-2015</p> <p>10. In April 2006, the Committee of Ministers adopted Recommendation Rec(2006) “the Council of Europe Action Plan to promote the rights and full participation of persons with disabilities in society: improving the quality of life of persons with disabilities in Europe 2006-2015”.⁵ The Recommendation included in its appendix the Council of Europe Action Plan.⁶ In December 2006, the United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities (UNCRPD) was adopted. It entered into force in May 2008. By the end of September 2016, 44⁷ out of the 47 Council of Europe member States have ratified the UNCRPD.⁸ The Optional Protocol has been ratified by 31 member States.⁹</p> <p>11. Both the UN Convention and the Council of Europe Action Plan marked a “<i>paradigm shift</i>” from the traditional medical-based approach to disability to one based on human rights. Persons with disabilities as human beings with dignity and rights is the underlying principle of this approach</p>	<p>План дій Ради Європи щодо прав осіб з інвалідністю на 2006-2015 роки</p> <p>10. У квітні 2006 року Комітет Міністрів прийняв Рекомендацію Rec (2006)⁵ до Плану дій Ради Європи щодо сприяння правам і повній участі осіб з інвалідністю в суспільстві: покращення якості життя осіб з інвалідністю в Європі у 2006-2015 роках. Рекомендацію включено у Додаток Плану дій Ради Європи.⁶ У грудні 2006 року було прийнято Конвенцію Організації Об'єднаних Націй про права осіб з інвалідністю (далі – Конвенція). Вона вступила в силу у травні 2008 року. До кінця вересня 2016 року, 44⁷ країни з 47 держав-членів Ради Європи ратифікували Конвенцію.⁸ Факультативний протокол було ратифіковано 31 державою-членом.⁹</p> <p>11. Конвенція ООН та План дій Ради Європи відзначили „зрушення парадигми” від традиційного медичного підходу до інвалідності, до підходу, заснованого на правах людини. Особи з інвалідністю як</p>

⁵ Recommendation Rec(2006)5 of the Committee of Ministers on the Council of Europe Action Plan to promote the rights and full participation of people with disabilities in society: improving the quality of life of people with disabilities in Europe (2006-2015).

⁶ Council of Europe Disability Action Plan (2006-2015).

⁷ By the end of September 2016, Ireland, Liechtenstein and Monaco had not yet ratified the UNCRPD.

⁸ United Nations Treaty Collection, Ratifications of the UNCRPD.

⁹ United Nations Treaty Collection, Ratifications of the Optional Protocol.

which is best summarised by the fundamental principles shared by both texts: **independence, freedom of choice, full participation, equality and human dignity.**

12. In 2014-2015, the Council of Europe carried out an **evaluation of the implementation of the Council of Europe Action Plan** in all of its 47 member States. The evaluation process, also encouraged by Parliamentary Assembly in its Recommendation 2064 (2015),¹⁰ built on and benefited from the wide knowledge, experience and expertise on human rights of persons with disabilities by various stakeholders: national experts from public administrations and academia, civil society organisations working with and for persons with disabilities, persons with disabilities themselves as well as service providers.

13. The evaluation document¹¹ comprised an analysis of developments in the national legislation, policies, action plans, as well as specific and targeted actions at both the national and European levels in the area of promoting and protecting human rights of persons with disabilities. It highlighted **achievements, in particular with regard to legislation, service delivery, the physical environment and attitudes towards persons with disabilities.**

14. The evaluation also underlined that discrimination and barriers to participation persist and that there are significant **challenges** in ensuring compliance with international standards **to combat discrimination and to achieve the full respect of all human rights of persons with disabilities.** It pointed out that the disparity between the standards and practice, referred to as the **implementation gap**, needs to be addressed as a matter of priority.

15. The report emphasised the need and importance of continued

люди з гідністю і правами є основоположним принципом такого підходу, який найкраще підсумовано основоположними принципами, що містяться у текстах обох документів: **незалежність, свобода вибору, повна участь, рівність та людська гідність.**

12. У 2014-2015 роках Рада Європи провела оцінювання реалізації Плану дій Ради Європи в усіх своїх 47 державах-членах. Процес оцінювання, підтриманий Парламентською Асамблеєю в її рекомендаціях 2064 (2015),¹⁰ побудований на основі застосування широких знань, досвіду і експертизи з прав людини стосовно осіб з інвалідністю різними зацікавленими сторонами: національними експертами з державних установ і наукових кіл, організаціями громадянського суспільства, які працюють з дітьми та для осіб з інвалідністю, самими особами з інвалідністю, а також надавачами послуг.

13. Оціночний документ¹¹ включав в себе аналіз подій в національному законодавстві, політиці, плани дій, а також конкретні і цілеспрямовані дії на національному та європейському рівнях щодо заохочення і захисту прав людини осіб з інвалідністю. Було зазначено **досягнення, зокрема, щодо законодавства, надання послуг, фізичне середовище і ставлення до осіб з інвалідністю.**

14. В оціночному документі також підкреслено, що на шляху до участі існують дискримінація та бар'єри, і що є значні **проблеми у забезпеченні дотримання міжнародних стандартів щодо боротьби з дискримінацією і повного дотримання всіх прав осіб з інвалідністю.** У документі зазначено, що існує невідповідність між стандартами і практикою, так званий **розрив у реалізації**, що повинно бути вирішено у першочерговому порядку.

¹⁰ PACE Recommendation 2064 (2015) "Equality and inclusion for persons with disabilities".

¹¹ Abridged evaluation report of the Council of Europe Disability Strategy (2006-2015).

<p>commitment of governments, including funding and the full involvement of organisations working with and for persons with disabilities, the persons with disabilities themselves, and other relevant stakeholders. Sharing of know-how and exchanging of promising practices is needed to ensure that Europe becomes a democratic, welcoming home for all, and upholds its values of democracy, respect for human rights and diversity.</p>	<p>15. У доповіді підкреслюється необхідність і важливість збереження зобов'язання урядів, включаючи фінансування і повне залучення організацій, що працюють з особами з інвалідністю та для осіб з інвалідністю, самих осіб з інвалідністю та інших відповідних зацікавлених сторін. Необхідно поширювати ноу-хау та обмін перспективними практиками для забезпечення того, щоб Європа стала демократичним, привітним домом для всіх, і підтримувала цінності демократії, поваги до прав людини та різноманітності.</p>
<p>The new Strategy</p> <p>16. The overall goal of the Council of Europe Disability Strategy 2017-2023 (the Strategy) is to achieve equality, dignity and equal opportunities for persons with disabilities. This requires ensuring independence, freedom of choice, full and effective participation in all areas of life and society, including living in the community.</p> <p>17. The member States have already agreed to these goals by ratifying the UNCRPD. Unlike the UNCRPD, the Strategy does not create legal obligations to member States. The Strategy document aims at guiding and supporting the work and activities aimed at implementing the UNCRPD and carried out by the Council of Europe, its member States and other stakeholders both at national and local levels.</p> <p>18. At the outset, the Strategy identifies five cross-cutting issues that need to be considered in all the Council of Europe work and in all its activities supporting member States. These issues are also essential for member States to take into consideration in their legislation, policies and activities and in all areas of life to improve the lives of persons with disabilities.</p> <p>19. The cross-cutting issues are:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Participation, co-operation and coordination 	<p>Нова стратегія</p> <p>16. Загальною метою Стратегії Ради Європи про права осіб з інвалідністю на 2017-2023 роки (Стратегія) є досягнення рівності, гідності та рівних можливостей для осіб з інвалідністю. Це вимагає забезпечення незалежності, свободи вибору, повної і ефективної участі у всіх сферах життя і суспільства, включаючи проживання в соціумі.</p> <p>17. Держави-члени вже погодилися на ці цілі шляхом ратифікації Конвенції. На відміну від Конвенції, Стратегія не створює юридичних зобов'язань для держав-членів. Стратегія є документом, який спрямований на керівництво і підтримку діяльності та заходів, спрямованих на реалізацію Конвенції, що здійснює Рада Європи, її держави-члени та інші зацікавлені сторони на національному та місцевому рівнях.</p> <p>18. Перш за все Стратегія визначає п'ять наскрізних питань, які необхідно враховувати у всіх напрямках роботи і у всіх заходах Ради Європи з підтримки держав-членів. Ці питання також мають важливе значення для відображення державами-членами у своєму законодавстві, політиці та діяльності і у всіх сферах життя, щоб поліпшити життя осіб з інвалідністю.</p> <p>19. Наскрізними питаннями є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - участь, співпраця і координація - універсальний дизайн і розумне пристосування

- Universal Design and reasonable accommodation
- Gender equality perspective
- Multiple discrimination
- Education and training

20. The Strategy has **five rights based priority areas**. They are anchored in the European Convention on Human Rights and other Council of Europe standards promoting and protecting human rights. Each of them is also connected to corresponding Articles of the UNCRPD, aiming at its implementation in practice.

21. The **priority areas** are:

- 1) Equality and non-discrimination
- 2) Awareness raising
- 3) Accessibility
- 4) Equal Recognition before the law
- 5) Freedom from exploitation, violence and abuse

22. The priority areas build on and further develop the existing body of work by the Council of Europe, bringing added value to work done in other regional and international contexts, such as at the level of the EU and the UN. In addition they aim to bring focus to the future Council of Europe work related to disability rights in order to achieve tangible results during the period covered by the Strategy (2017-2023).

23. The **interpretation and implementation** of these priority areas will be done **in line with the UNCRPD**, the European Convention of Human Rights, the European Social Charter and the developing case law of the European Court of Human Rights. The evolving body of decisions, guidelines and General Comments of the UNCRPD Committee, as well as the conclusions and decisions of the European Committee of Social Rights are duly taken into account.

24. Additionally, international standards on **social responsibility**,

- перспектива гендерної рівності
- множинна дискримінація
- освіта та навчання

20. Стратегія має **п'ять пріоритетних напрямків на основі прав**. Вони закріплені в Європейській конвенції з прав людини та інших стандартах Ради Європи щодо сприяння і захисту прав людини. Кожен з них також пов'язаний з відповідними статтями Конвенції, з метою її реалізації на практиці.

21. **Пріоритетними напрямками є:**

- 1) Рівність і недискримінація
- 2) Підвищення обізнаності
- 3) Доступність
- 4) Визнання рівності перед законом
- 5) Свобода від експлуатації, насильства та жорстокого поводження

22. Пріоритетні напрямки сприяють подальшому розвитку поточної роботи Ради Європи, утворюючи основу роботи, що виконується в рамках інших регіональних і міжнародних контекстів, наприклад, на рівні ЄС і ООН. Крім того, вони прагнуть довести фокус майбутньої роботи Ради Європи, пов'язаної з правами осіб з інвалідністю, до того, щоб досягти відчутних результатів протягом періоду, охопленого Стратегією (2017-2023 роки).

23. **Інтерпретація і реалізація** цих пріоритетних напрямків буде здійснюватися відповідно до Конвенції, Європейської конвенції з прав людини, Європейської соціальної хартії, а також у справах, що розглядаються Європейським судом з прав людини. Належним чином взято до уваги рішення відповідних органів, керівних принципів і Загального зобов'язання Комітету про права осіб з інвалідністю, а також висновки і рішення Європейського Комітету соціальних прав.

24. Крім того, міжнародні стандарти щодо **соціальної відповідальності**, в тому числі корпоративної соціальної

<p>including corporate social responsibility, aimed at promoting the engagement of private sector and business enterprises in respect and implementation of human rights,¹² the UN Global Compact¹³ and the UN SDGs,¹⁴ are part of the tools to improve the inclusion of persons with disabilities in the society.</p> <p>25. The beneficiaries of the Strategy are persons with disabilities living in the 47 Council of Europe member States and society as a whole. The governments of member States drive the implementation of the Strategy at national and local levels in close co-operation with persons with disabilities and their families, represented by their organisations, and all other relevant stakeholders. These include National Human Rights Institutions, Equality Bodies, Ombudsman Institutions, service providers and civil society. All these stakeholders were invited to contribute in the broad and open consultations during the preparation of the Strategy.</p>	<p>відповідальності, спрямовані на стимулювання залучення приватного сектору і бізнес підприємств щодо здійснення прав людини,¹² Глобального договору ООН¹³ і Цілей сталого розвитку ООН,¹⁴ є частиною інструментів для поліпшення інтеграції осіб з інвалідністю в суспільство.</p> <p>25. Бенефіціарами Стратегії є особи з інвалідністю, які проживають в 47 державах-членах Ради Європи і суспільстві в цілому. Уряди держав-членів забезпечують здійснення Стратегії на національному та місцевому рівнях у тісній співпраці з особами з інвалідністю та їхніми сім'ями, представниками їхніх організацій, а також з усіма іншими відповідними зацікавленими сторонами. До них відносяться національні інституції з прав людини, органи з питань рівності, омбудсмени, надавачі послуг та громадянське суспільство. Всі ці зацікавлені сторони були запрошені до участі в широких і відкритих консультацій у ході підготовки Стратегії.</p>
<p>Risk management and national implementation</p> <p>26. Lack of political commitment leading, <i>inter alia</i>, to insufficient financial and human resources, are general risk factors that apply to all priority areas. These factors risk undermining respect for human rights and fundamental freedoms of persons with disabilities and the provision of empowering support.</p> <p>27. In the Strategy document, each priority area has a risk analysis table attached to it. The tables state the expected impact or ultimate goal at beneficiary level for each priority area. This can be reached in many different ways, in accordance with developments and structures at national and local levels.</p>	<p>Управління ризиками та здійснення на національному рівні</p> <p>26. Відсутність політичних зобов'язань призводить, зокрема, до браку фінансових і людських ресурсів і є одним із загальних чинників ризику, які застосовуються до всіх пріоритетних напрямків. Ці фактори ризику підривають повагу прав людини і основних свобод осіб з інвалідністю та надання підтримки для розширення можливостей.</p> <p>27. У Стратегії кожен пріоритетний напрямок має таблицю аналізу ризиків, яка додається. У таблиці зазначено очікуваний результат або кінцева мета на рівні одержувачів допомоги для кожного пріоритетного напрямку. Це може бути досягнуто різними шляхами,</p>

¹² Recommendation CM/Rec(2016)3 of the Committee of Ministers on human rights and business.

¹³ UN Global Compact.

¹⁴ UN Sustainable Development Goals.

<p>28. The risk analysis tables present some general examples of possible:</p> <ul style="list-style-type: none"> - risk factors that could negatively affect the achievement of the outcomes at the level of the member States, - mitigating actions to counter such risk factors, - outcomes as steps towards the expected impact. <p>29. The examples are indicative and do not cover all possible options available at national and local levels. Other examples as well as specific actions and activities (outputs) will be examined in detail during the implementation of the Strategy at national and local levels on the basis of disability strategies, action plans, indicators and other relevant policy documents and standards.</p> <p>30. In addition to the activities undertaken at national and local levels by the member States and other stakeholders, a biennial work plan with a selection of actions and activities (outputs) to be undertaken by the Council of Europe, in co-operation with the member States, will be prepared (see § 86. Implementation and follow up).</p>	<p>відповідно до розвитку та структур на національному та місцевому рівнях.</p> <p>28. Таблиці аналізу ризику представляють деякі загальні приклади можливих ризиків:</p> <ul style="list-style-type: none"> - фактори ризику, які можуть негативно вплинути на досягнення результатів на рівні держави-члена, - пом'якшуючі заходи для боротьби з такими факторами ризику, - результати як кроки в напрямку очікуваного впливу. <p>29. Ці приклади носять орієнтовний характер і не охоплюють всі можливі варіанти, доступні на національному та місцевому рівнях. Інші приклади, а також конкретні дії та заходи (результати) будуть детально розглядатися у ході реалізації Стратегії на національному та місцевому рівнях на основі стратегій з питань інвалідності, планів дій, індикаторів та інших відповідних програмних документів і стандартів.</p> <p>30. На додаток до діяльності, здійснюваної на національному та місцевому рівнях державами-членами та іншими зацікавленими сторонами, буде підготовлено дворічний план роботи з вибором дій і заходів (результатів), які будуть здійснюватися Радою Європи у співпраці з державами-членами (дивитись § 86. Реалізація та наступні дії).</p>
<p>Cross cutting themes</p> <p>Participation, co-operation and co-ordination</p> <p>31. Full and effective participation of persons with disabilities in all areas of life and society as a whole is crucial for the enjoyment of all human rights. In the context of the Council of Europe this means increased and improved participation of persons with disabilities throughout the work and activities of the Council of Europe, including in co-operation projects funded, supported, managed or implemented by the Council of Europe.</p>	<p>Пов'язані теми</p> <p>Участь, співпраця і координація</p> <p>31. Повна та ефективна участь осіб з інвалідністю у всіх сферах життєдіяльності та суспільства у цілому має вирішальне значення для здійснення всіх прав людини. У контексті Ради Європи це означає збільшення і поліпшення участі осіб з інвалідністю у всій роботі Ради Європи, у тому числі у рамках проектів співробітництва, що фінансуються, підтримуються, керуються або виконуються за підтримки Ради Європи.</p>

<p>32. Article 32 of the UNCRPD recognises the importance of international cooperation in support of the national implementation of the Convention. It is therefore important that the Council of Europe and its independent monitoring mechanisms¹⁵ align their work and activities in this field, building on the added value of the Council of Europe and benefiting from the meaningful participation of representative organisations of persons with disabilities and other relevant stakeholders. This will ensure the effective implementation of the UNCRPD and Council of Europe standards at the national and local levels.</p> <p>33. All Council of Europe work on issues related to disability rights will continue to pay particular attention to synergies, co-operation and coordination. This includes, <i>inter alia</i>, co-operation with national focal points, coordination mechanisms and independent monitoring frameworks as formulated in and assigned nationally under Article 33 of the UNCRPD. This also includes co-operation with other regional and international organisations, National Human Rights Institutions (NHRIs), Equality Bodies, Ombudsman Institutions and civil society, service providers, specialised agencies, media, private sector, academia, independent experts and in particular organisations of persons with disabilities.</p> <p>34. All different levels of participation need to be taken into consideration in all work within the Council of Europe and at the national and local levels, including in the work of independent monitoring mechanisms.</p>	<p>32. У статті 32 Конвенції зазначається важливість міжнародного співробітництва для сприяння досягненню реалізації Конвенції на національному рівні. Тому важливо, щоб Рада Європи та її незалежні механізми моніторингу узгоджували свою діяльність та діяльність в цій сфері, ґрунтуючись на надбаннях Ради Європи і позитивних результатах від значимого участі представницьких організацій особи з інвалідністю та іншими відповідними зацікавленими сторонами. Це дозволить забезпечити ефективну реалізацію Конвенції і стандартів Ради Європи на національному та місцевому рівнях.</p> <p>33. Всі організації Ради Європи, які займаються питаннями, що стосуються прав осіб з інвалідністю будуть і надалі приділяти особливу увагу для оптимальної взаємодії, співпраці та координації. Це включає в себе, зокрема, співпрацю з національними координаторами, механізми координації та незалежними механізмами моніторингу, які сформульовано на національному рівні відповідно до статті 33 Конвенції. Це також включає в себе співпрацю з іншими регіональними та міжнародними організаціями, національними інституціями з прав людини (НПУ), органи з питань рівності, омбудсменом, інститутами громадянського суспільства, надавачами послуг, спеціалізованими установами, засобами масової інформації, приватним сектором, науковими колами, незалежними експертами і, зокрема організаціями осіб з інвалідністю.</p> <p>34. Необхідно брати до уваги усі різні рівні участі у всій роботі в рамках Ради Європи і на національному та місцевому рівнях, у тому числі у роботі незалежних механізмів моніторингу.</p>
<p>Universal design and Reasonable accommodation</p> <p>35. Disability is the result of interaction between individual impairments</p>	<p>Універсальний дизайн та розумне пристосування</p> <p>35. Інвалідність є результатом взаємодії між окремими ступенями</p>

¹⁵ Council of Europe, Monitoring mechanisms.

<p>and existing attitudinal and environmental barriers. Disability may hinder the full enjoyment of human rights and fundamental freedoms and prevent persons with disabilities from participating effectively and equally in the society. Persons with multiple, complex and intersecting impairments face additional barriers and are at higher risk of institutionalisation, exclusion and poverty. Measures to prevent or remove existing barriers are necessary investments for sustainable development and improved accessibility.</p> <p>36. Accessibility challenges can be avoided or greatly diminished through intelligent and not necessarily costly applications of the Universal Design, which benefits everyone. In addition to necessary accessibility measures related to groups, individual barriers can further be overcome by individually tailored reasonable accommodation. Denial of reasonable accommodation as well as denial of access can constitute discrimination. Both of these concepts are defined and described in the UNCRPD (Articles 2 and 4).</p> <p>37. Universal Design and the promotion and development of affordable assistive technologies, devices and services aimed at removing existing barriers should be increasingly promoted. They need to be taken into consideration in all work within the Council of Europe and at the national and local levels, including in the work of independent monitoring mechanisms.</p>	<p>тяжкості інвалідності та існуючими поведінковим бар'єром та бар'єром навколишнього середовища. Інвалідність може перешкоджати повному здійсненню прав людини та основних свобод і не дозволяти особам з інвалідністю ефективно і в рівній мірі брати участь у суспільстві. Особи з численними, складними і пересіченими ступенями тяжкості інвалідності стикаються з додатковими перешкодами і піддаються більш високому ризику інституціоналізації, виключення та бідності. Заходи щодо запобігання або усунення існуючих бар'єрів потребують необхідних інвестицій для сталого розвитку та поліпшення доступності.</p> <p>36. Проблеми з доступністю можна уникнути або значно зменшити шляхом застосування розумного і не обов'язково дорогого універсального дизайну, який приносить користь всім. На додаток до заходів, пов'язаних з досягненням необхідної доступності групами, окремі бар'єри надалі можуть бути подолані за допомогою індивідуального розумного пристосування. Відмова в розумному пристосуванні, а також відмова в доступі може означати дискримінацію. Обидва ці поняття визначені та описані в Конвенції (статті 2 і 4).</p> <p>37. Слід все більш заохочувати застосування універсального дизайну, сприяння і розвиток доступних допоміжних технологій, обладнання та послуг, спрямованих на усунення існуючих бар'єрів. Необхідно брати їх до уваги в усій роботі в рамках Ради Європи, на національному та місцевому рівнях, у тому числі в роботі незалежних механізмів моніторингу.</p>
<p>Gender equality perspective</p> <p>38. Gender equality means equal visibility, empowerment, responsibility and participation for both women and men in all spheres of public and private life.</p> <p>39. In the context of Council of Europe this means that gender equality</p>	<p>Гендерна рівність в перспективі</p> <p>38. Гендерна рівність означає рівну видимість, розширення прав і можливостей, відповідальності та участі для жінок і чоловіків у всіх сферах громадського та приватного життя.</p> <p>39. У контексті Ради Європи це означає, що проблеми гендерної</p>

<p>concerns are included in the planning, budgeting, implementation, monitoring and evaluation of all policies, programmes and activities in the field of disability and <i>vice versa</i>. It also requires the use of gender and disability disaggregated data and the equal participation of women and men in all programmes and activities in this field.</p> <p>40. Women and girls with disabilities often face additional barriers and higher levels of discrimination in their access to human rights and activities in comparison to men. Women and girls with disabilities are also often at greater risk of all forms of violence, both within and outside the home.¹⁶</p> <p>41. In order to mitigate these additional barriers and improve equality, a gender equality perspective needs to be employed in all work and activities within the Council of Europe and at the national and local levels, including in the work of independent monitoring mechanisms.</p>	<p>рівності включено в планування, складання бюджету, реалізацію, моніторинг та оцінювання всіх політик, програм і діяльність з питань інвалідності, і навпаки. Також вимагається використання гендерного підходу та інвалідності при розбивці даних і застосування рівної участі жінок і чоловіків у всіх програмах і діяльності в цій сфері.</p> <p>40. Жінки і дівчата з інвалідністю у порівнянні з чоловіками частіше стикаються з додатковими перешкодами і більш високим рівнем дискримінації в їхньому доступі до прав людини і діяльності. Жінки і дівчата з інвалідністю також часто піддаються більшому ризику всіх форм насильства як вдома, так і за межами дому.</p> <p>41. Для того, щоб пом'якшити ці додаткові бар'єри і поліпшити рівність, має застосовуватися перспектива гендерної рівності у всій роботі і діяльності у рамках Ради Європи, на національному та місцевому рівнях, у тому числі в роботі незалежних механізмів моніторингу.</p>
<p>Multiple discrimination</p> <p>42. Many persons with disabilities are at risk of multiple and/or intersecting forms of discrimination and segregation from the society due to their specific situations (e.g. financial or educational status, living or housing arrangement, level of assistance needed, disability or combination of multiple disabilities etc.) or to certain grounds (e.g., race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national, ethnic or social origin, property, birth, age, sexual orientation, gender identity¹⁷ or other status). This Strategy attributes attention to the application of the non-discrimination principle across all priority areas.</p>	<p>Множинна дискримінація</p> <p>42. Багато осіб з інвалідністю піддаються ризику множинних та/або різних форм дискримінації і сегрегації від суспільства через їхні специфічні ситуації (наприклад, через фінансовий або освітній статус, житло або умови проживання, рівень необхідної допомоги, інвалідності або поєднання декількох видів інвалідності і т.д.) або певні обставини (наприклад, раса, колір шкіри, стать, мова, релігія, політичні чи інші переконання, національне, етнічне або соціальне походження, майновий стан, народження, вік, сексуальна орієнтація, гендерна визначеність¹⁷ чи інший статус). Ця стратегія потребує приділення уваги до застосування принципу недискримінації в усіх</p>

¹⁶ Recommendation CM/Rec(2007)17 of the Committee of Ministers on gender equality standards and mechanisms, Explanatory Memorandum, paras 181-182.

¹⁷ Recommendation CM/Rec(2010)5 of the Committee of Ministers on measures to combat discrimination on grounds of sexual orientation or gender identity.

<p>43. To tackle multiple discrimination and its harmful effects, including to the development of children and young people, it is important to acknowledge that it exists and take it into consideration in all the work and activities within the Council of Europe and at the national and local levels, including in the work of independent monitoring mechanisms.</p>	<p>пріоритетних сферах.</p> <p>43. Для боротьби з множинною дискримінацією та її шкідливими наслідками, у тому числі для розвитку дітей та молодих людей, важливо мати на увазі, що вона існує, і прийняти її до уваги в усіх справах і діяльності у рамках Ради Європи та на національному та місцевому рівнях, у тому числі в роботі незалежних механізмів контролю.</p>
<p>Education and training</p> <p>44. Quality education, including human rights education, is a prerequisite for persons with disabilities to enjoy human rights on an equal basis with others. This also includes early childhood and family support.</p> <p>45. In the context of the Council of Europe this means improved access for persons with disabilities to information, education and training programmes and events about human rights and their implementation. This also means inclusion of persons with disabilities as actors and users in education and training projects funded, supported, managed or implemented by the Council of Europe.</p> <p>46. Education and training programmes, campaigns and materials aimed at professionals need to include a disability dimension to ensure that professionals have the requisite skills and knowledge, to fulfil their duties in an equal and inclusive way. Such programmes need to take into account due respect for the rights of persons with disabilities and guarantee high quality services in the mainstream as required by and in compliance with international standards.</p> <p>47. Lastly, quality education includes education for everyone, including family members of persons with disabilities on disability and human rights, capabilities of persons with disabilities and barriers they encounter (i.e. awareness raising).</p>	<p>Освіта та навчання</p> <p>44. Якість освіти, включаючи освіту в галузі прав людини, є необхідною умовою для осіб з інвалідністю, щоб користуватися правами людини нарівні з іншими. Це також включає в себе раннє дитинство і підтримку сім'ї.</p> <p>45. У контексті Ради Європи це означає поліпшення доступу для осіб з інвалідністю до інформації, освіти та навчальних програм і заходів щодо прав людини та їх реалізацію. Це також означає включення осіб з інвалідністю в якості суб'єктів і користувачів в освітні і навчальні проекти, що фінансуються, підтримуються, керуються чи реалізуються Радою Європи.</p> <p>46. Освітні та навчальні програми, кампанії і матеріали, призначені для використання професіоналами мають включати в себе вимір інвалідності для забезпечення того, щоб фахівці могли оволодіти необхідними навичками і знаннями для виконання своїх обов'язків на рівній основі та інклюзивним чином. Такі програми мають враховувати належну повагу до прав осіб з інвалідністю та гарантувати високу якість послуг відповідно до вимог та міжнародних стандартів.</p> <p>47. І, нарешті, якість освіти включає в себе освіту для всіх, включаючи членів сімей осіб з інвалідністю з питань інвалідності та прав людини, можливостей осіб з інвалідністю та бар'єрів, з якими вони стикаються (тобто підвищення обізнаності).</p>

<p>48. Education and training, including human rights education of persons with disabilities and education and training about rights of persons with disabilities, should be taken into consideration in all work within the Council of Europe and at the national and local levels, including in the work of independent monitoring mechanisms.</p>	<p>48. Освіта і підготовка кадрів, у тому числі освіта у сфері прав людини осіб з інвалідністю та освіта і навчання щодо прав осіб з інвалідністю, повинні бути прийняті до уваги в усій діяльності у рамках Ради Європи, на національному та місцевому рівнях, у тому числі в роботі незалежних механізмів моніторингу.</p>
<p>Priority areas</p> <p>Equality and non-discrimination</p> <p>49. Equality is a core principle of all human rights and fundamental freedoms. It is guaranteed to everyone in the European Convention on Human Rights, the European Social Charter, the UNCRPD (Article 5) and other regional and international human rights treaties and related documents. The work on equality and non-discrimination includes focus on gender equality (UNCRPD, Article 6) and on the rights of children with disabilities (UNCRPD, Article 7).</p>	<p>Пріоритетні напрямки</p> <p>Рівність і недопущення дискримінації</p> <p>49. Рівність є основним принципом всіх прав людини і основних свобод. Це гарантоване кожному Європейською конвенцією про захист прав людини, Європейською соціальною хартією, Конвенцією (стаття 5) та іншими регіональними та міжнародними договорами у сфері прав людини і пов'язаними з ними документами. Робота з використанням принципу рівності та недискримінації включає в себе увагу до питань гендерної рівності (Конвенція, стаття 6), а також до прав дітей з інвалідністю (Конвенція, стаття 7).</p>
<p>50. Unequal treatment and discrimination in its many forms are preventing the full and equal enjoyment of all human rights and fundamental freedoms for persons with disabilities. Also the economic crisis and austerity measures can risk accentuating inequalities by the shortage of resources and budget cuts on national and local levels in support and services aimed at persons with disabilities.</p>	<p>50. Нерівність і дискримінація в її численних формах запобігає повному та рівному здійсненню всіх прав людини і основних свобод для осіб з інвалідністю. Крім того, економічна криза і заходи жорсткої економії можуть створювати ризики посилення нерівності від нестачі ресурсів і скорочення бюджету на національному та місцевому рівнях стосовно надання підтримки і послуг для осіб з інвалідністю.</p>
<p>51. Council of Europe bodies, member States and other relevant stakeholders should seek to:</p> <p>a) Mainstream equality and non-discrimination as well as information about human rights for all persons with disabilities in all areas of work of the Council of Europe and at the national and local levels.</p>	<p>51. Органи Ради Європи, держав-членів та інші відповідні зацікавлені сторони повинні прагнути:</p> <p>a) посилити рівність та недискримінацію, а також доступність інформації про права людини для всіх осіб з інвалідністю у всіх сферах діяльності Ради Європи, на національному та місцевому рівнях.</p>

<p>b) Encourage independent Council of Europe monitoring mechanisms to integrate equality and nondiscrimination of all persons with disabilities and their equal enjoyment of human rights into their monitoring work, where applicable, and to make recommendations in this regard.</p> <p>c) Promote equality and non-discrimination of all persons with disabilities, in particular through an inclusive education system and the development of training, communication and employment initiatives. These need to target a broad range of professionals, including civil servants and service providers and must be developed with active involvement of persons with disabilities, their families and their representative organisations.</p> <p>d) Support efforts to collect adequately disaggregated data and targeted statistics on discrimination towards persons with disabilities and barriers preventing full enjoyment of their human rights and include this information in general statistics and data collection.</p> <p>e) Promote the setting up of strong, independent and well-resourced National Human Rights Institutions, Equality Bodies and Ombudsman Institutions ensuring equality and non-discrimination at the national and local levels.</p> <p>f) Identify, collect and disseminate existing remedies and good practices aiming at facilitating access of person with disabilities to affordable legal protection in cases of discrimination.</p>	<p>б) заохочувати незалежні механізми моніторингу Ради Європи з метою досягнення інтеграції, рівності і недискримінації всіх осіб з інвалідністю та застосування ними прав людини в моніторинговій роботі, де це може бути застосовано, і робити рекомендації щодо цього.</p> <p>с) сприяти забезпеченню рівності і недискримінації щодо всіх осіб з інвалідністю, зокрема, через систему інклюзивної освіти та розвитку програм підготовки, зв'язку та зайнятості. Вони повинні бути орієнтовані на широке коло фахівців, у тому числі державних службовців і надавачів послуг і мають розроблятися за активної участі осіб з інвалідністю, їхніх сімей та репрезентативних організацій.</p> <p>д) підтримувати зусилля щодо належного збору деталізованих даних і цільових статистичних даних про дискримінацію по відношенню до осіб з інвалідністю та бар'єри, що перешкоджають повному здійсненню їхніх прав людини, і включати цю інформацію в загальні статистичні дані.</p> <p>е) сприяти створенню сильних, незалежних і добре забезпечених ресурсами національних установ з прав людини, органи з питань рівності, інституцій омбудсмена для забезпечення рівності та недискримінації на національному та місцевому рівнях.</p> <p>ф) виявляти, збирати і поширювати існуючі засоби правового захисту і передових практик, спрямованих на полегшення доступу особи з інвалідністю до правового захисту у випадках дискримінації.</p>
<p>Risk analysis</p>	<p>Аналіз ризику</p>
<p>EQUALITY AND NON-DISCRIMINATION</p>	<p>РІВНІСТЬ І НЕДИСКРИМІНАЦІЯ</p>
<p>Expected Impact: Persons with disabilities are treated equally with others and without discrimination in society</p>	<p>Очікуваний ефект: Особи з інвалідністю звертаються нарівні з іншими і без дискримінації в суспільстві</p>

Risks	Mitigating actions	Outcomes	Ризики	Помякшуючі дії	Результати
Insufficient steps are taken by stakeholders to mainstream equality, including gender equality, and non-discrimination in their work.	Awareness raising, information campaigns and joint discussions on equality and nondiscrimination in general, and in specific with regard to persons with disabilities.	<p><i>Changes in legislation</i> Discrimination on the basis of disability is made illegal in all the Council of Europe member States</p> <p><i>Recognition of multiple discrimination</i> Multiple and intersecting forms of discrimination of persons with disabilities are acknowledged and relevant action is taken.</p> <p><i>Monitoring</i> Rights of persons with disabilities are taken into consideration, including in the work of the independent monitoring bodies, and implemented without discrimination and on an equal basis with others.</p>	Зацікавленими сторонами вживаються недостатні заходи для забезпечення рівності, включаючи гендерну рівність, і недопущення дискримінації в їхній роботі.	Підвищення інформованості, інформаційні кампанії та спільне обговорення з питань рівності і недискримінації в цілому та в окремих питаннях про осіб з інвалідністю.	<p><i>Зміни в законодавстві</i> Дискримінація на основі інвалідності є незаконною у всіх державах-членах Ради Європи.</p> <p><i>Визнання множинної дискримінації</i> Множинні та пересічні форми дискримінації осіб з інвалідністю визнаються і відповідні заходи застосовуються.</p> <p><i>Моніторинг</i> Права осіб з інвалідністю беруться до розгляду, в тому числі у роботі незалежних моніторингових органів, а також здійснюються без дискримінації і на рівній основі з іншими.</p>
The education and health care systems and labour market fail to engage and include persons with disabilities or there is insufficient level of assistance and reasonable accommodation available.	Awareness raising and information campaigns to educators, health care professionals and educational and professional training authorities on the importance of inclusion and on the various needs for assistance in education or employment.	<p><i>Inclusive programmes</i> Increasing amount of educational institutions and places of employment include persons with disabilities and create assistance schemes, whenever is needed.</p> <p><i>Training</i> All professional training includes awareness on disabilities and persons</p>	Освітня система, система охорони здоров'я та ринок праці не в змозі належним чином забезпечити і включати права осіб з інвалідністю або є недостатній рівень допомоги і розумного пристосування.	Підвищення обізнаності та інформаційні кампанії для викладачів, фахівців сфери охорони здоров'я, органів освіти та професійного навчання щодо важливості включення та допомоги у задоволенні різних потреб у сфері освіти або зайнятості.	<p><i>Інклюзивні програми</i> Збільшується кількість освітніх установ і місць зайнятості, які включають осіб з інвалідністю, створюються допоміжні схеми, коли це необхідно.</p> <p><i>Навчання</i> Вся професійна підготовка включає в себе</p>

		with disabilities.			обізнаність щодо інвалідності та осіб з інвалідністю.
Lack of accessible and effective means of legal protection and assistance in cases of discrimination on the basis of disabilities and in relation to multiple discrimination.	Dissemination of good practices on access to legal protection and improved co-operation between various institutions (FRA Clarity tool).	<i>Accessible information on rights and remedies</i> Persons with disabilities receive information and assistance in various accessible means, modes and formats, including sign languages and braille on the legal remedies against discrimination on the basis of disability and in relation to multiple discrimination.	Відсутність доступних та ефективних засобів правового захисту і допомоги у випадках дискримінації на основі інвалідності та стосовно множинної дискримінації.	Поширення передового досвіду щодо доступу до правового захисту та поліпшення співпраці між різними інституціями.	Доступна інформація про права і засоби захисту осіб з інвалідністю, можливість отримати інформацію за допомогою різних доступних засобів, способів та форматів, у тому числі мовою знаків і шрифтом Брайля щодо правових засобів захисту від дискримінації у зв'язку з інвалідністю та у випадку множинної дискримінації.
Awareness raising 52. Awareness raising, including through the education system, is a specific State obligation under the UNCRPD (Article 8). Persons with disabilities are still confronted with indifference, unacceptable attitudes and stereotypes based on existing prejudices, fear and distrust in their abilities. Action should be aimed at changing these negative attitudes and stereotypes through effective awareness raising policies, strategies and actions involving all relevant stakeholders, including the media. 53. Discriminatory attitudes and behaviour, stigmatisation and their damaging or harmful consequences on persons with disabilities must be countered by accessible and objective information on ability as opposed to inability. This includes disabilities and the barriers in society in order to promote a better understanding of the needs and fulfilment of rights of			Підвищення обізнаності 52. Підвищення обізнаності, у тому числі за допомогою системи освіти, є специфічним обов'язком держави відповідно до Конвенції (стаття 8). Особи з інвалідністю, як і раніше стикаються з байдужістю, неприйнятним відношенням і стереотипами, основаними на існуючих упередженнях, страху і невірі в свої сили. Повинні бути спрямовані дії на зміну цих негативних уявлень і стереотипів шляхом застосування ефективної політики щодо підвищення обізнаності, стратегій та дій за участю усіх зацікавлених сторін, включаючи засоби масової інформації. 53. Дискримінаційному ставленню та поведінці, стигматизації або їх шкідливим наслідкам щодо осіб з інвалідністю повинні бути протиставлені доступна і об'єктивна інформація щодо здатності на протигагу нездатності. Це включає в себе інформацію про інвалідність і бар'єри в суспільстві, щоб сприяти кращому розумінню потреб і реалізації прав осіб з інвалідністю та їхнє включення в усі сфери життя.		

persons with disabilities and their inclusion in all areas of life.

54. Council of Europe bodies, member States and other relevant stakeholders should seek to:

a) Undertake public awareness raising initiatives and human rightsbased training programmes on the equal rights, positive perception and capabilities of persons with disabilities in all areas of life, especially with regard to education and labour market, taking into account diversity and a gender equality perspective.

b) Develop information campaigns to change legislation and combat negative attitudes, stereotypes and practices to make discrimination of persons with disabilities both illegal and unacceptable. The use of targeted statistics as a critical campaign information tool is encouraged. These information campaigns will be relayed, in addition to the public at large, to national parliaments and local and regional authorities and to the Parliamentary Assembly and the Congress of Local and Regional Authorities.

c) Ensure close co-operation with and active participation of the representative organisations of persons with disabilities and their families, the National Human Rights Institutions, Equality Bodies and Ombudsman Institutions and their respective networks and other relevant mainstream stakeholders to benefit from their experience and expertise with regard to human rights and lived experience of persons with disabilities.

d) Promote respect, equality, capabilities and active participation, involvement and inclusion of persons with disabilities in the media, entertainment and cultural life as both active actors and users.

e) Identify, collect and disseminate good practices with regard to

54. Органи Ради Європи, держав-членів та інших відповідних зацікавлених сторін повинні прагнути:

a) **ініціювати підвищення обізнаності громадськості** щодо прав людини на основі навчальних програм про рівні права, позитивне сприйняття і можливості осіб з інвалідністю у всіх сферах життя, особливо це стосується освіти і ринку праці, з урахуванням різноманіття і перспектив гендерної рівності.

b) **розробляти інформаційні кампанії** для зміни законодавства і боротися з негативним ставленням, стереотипами і практиками, щоб зробити дискримінацію осіб з інвалідністю незаконною і неприйнятною. Вітається використання цільових статистичних даних в якості найважливішого інструменту інформаційної кампанії. Ці інформаційні кампанії будуть ретранслюватися, на додаток до широкого загалу, національним парламентам, місцевим і регіональним органам влади, Парламентській Асамблеї і Конгресу місцевих і регіональних влад.

c) **забезпечити тісну співпрацю** з і активну участь представницьких організацій осіб з інвалідністю та їхніх сімей, національних інституцій з прав людини, органів з питань рівності та омбудсменів та їхніх відповідних мереж та інших зацікавлених сторін, для отримання користі від їх досвіду і знань щодо прав людини і життєвого досвіду осіб з інвалідністю.

d) сприяти повазі, рівності, можливості і активній участі, залученню та включенню осіб з інвалідністю в інформаційний простір, індустрію розваг і культурне життя як активних суб'єктів і користувачів.

e) **виявляти, збирати і поширювати** передовий досвід щодо підвищення обізнаності.

awareness raising.					
Risk analysis			Аналіз ризиків		
AWARENESS RAISING			ПІДВИЩЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ		
Expected Impact: Public awareness on and visibility of disabilities and persons with disabilities is improved in society in general and in the media in specific			Очікуваний ефект: Підвищення обізнаності громадськості щодо інвалідності та покращення участі осіб з інвалідністю в суспільстві в цілому і, зокрема, в засобах масової інформації		
Risks	Mitigating actions	Outcomes	Ризики	Пом'якшуючі дії	Результати
Stereotypes, discrimination and indifference prevail and are further reinforced by “hate speech” towards persons with disabilities.	Awareness raising and media campaigns on the skills and capabilities of persons with disabilities. Human rights training programmes for persons with disabilities, their family members and persons working with them.	<i>Human rights knowledge</i> Persons with disabilities, their family members and persons working with them are aware of and respect the human rights, human value and dignity of persons with disabilities.	Стереотипи, дискримінація та байдужість переважають і в подальшому підкріплюють "розпалювання ненависті" по відношенню до осіб з інвалідністю.	Підвищення рівня обізнаності та кампанії у засобах масової інформації щодо навичок і можливостей для осіб з інвалідністю. Навчальні програми щодо прав людини для осіб з інвалідністю, членів їхніх сімей та осіб, які працюють з ними.	<i>Знання прав людини</i> Особи з інвалідністю, члени їхніх сімей та особи, які працюють з ними, знають і поважають права людини, людську цінність та гідність особи з інвалідністю.
Lack of media coverage, negative stereotypes and	Awareness raising training on disability	<i>Visibility of persons with disabilities</i>	Відсутність висвітлення в ЗМІ,	Тренінги для підвищення обізнаності з	<i>Участь осіб з інвалідністю</i> Особи з інвалідністю

negative portrayal of disability related issues or persons with disabilities. Sensational reporting.	aimed at representatives of the media. Partnerships with media (both traditional and new media).	Persons with disabilities are included in the media as active actors and users, including being aware of dangers on the internet.	негативні стереотипи і негативне зображення питань, пов'язаних з інвалідністю, або осіб з інвалідністю. Сенсаційні повідомлення.	питань інвалідності, спрямовані на представників засобів масової інформації. Співробітництво із засобами масової інформації (як традиційними, так і новими)	представлені у засобах масової інформації активними учасниками і користувачами, у тому числі є обізнаними про безпеку в інтернеті.
Lack of knowledge of prevalence of disabilities in society.	Dissemination of good practices on improving statistics with regard to types and frequency of disabilities and persons with disabilities.	<i>Data collection</i> Accurate and age- and sex disaggregated statistical data is available on disabilities and persons with disabilities.	Відсутність знань про поширеність інвалідності в суспільстві.	Поширення передового досвіду щодо вдосконалення статистики за типами обліку і кількості осіб з інвалідністю.	- <i>Збір даних</i> Доступні достовірні статистичні дані щодо інвалідності та осіб з інвалідністю деталізовано за віком і статевією приналежністю.

Accessibility

55. Accessibility, as defined in UNCRPD (Article 9) is a precondition for persons with disabilities to be able to enjoy human rights actively, participate and contribute fully and equally in the society, be independent and make choices about all aspects of their lives.

56. Accessibility is often viewed only as accessibility to the built environment. However, it is a much wider concept. It extends also to accessibility of products and services, including the channels in which services are delivered. Accessibility is connected to all the provisions of the UNCRPD and therefore needs to be seen from the perspective of equality and non-discrimination. It applies equally to public and private sectors.

Accessibility is, in other words, an enabler for persons with disabilities in all areas of life. Here, however, special focus is given to access to information, information technologies and the communication sector.

Доступність

55. Доступність, як це визначено в Конвенції (стаття 9) є однією з попередніх умов, щоб була можливість для осіб з інвалідністю активно користуватись правами людини, брати участь і вносити свій вклад в повному обсязі та в рівній мірі в суспільстві, бути незалежними і зробити вибір щодо всіх аспектів їхнього життя.

56. Доступність часто розглядається лише як доступність до архітектурного середовища. Проте, доступність має набагато ширше значення. Вона поширюється також на доступність до товарів і послуг, в тому числі до каналів постачання послуг. Доступність пов'язана з усіма положеннями Конвенції і, отже, має розглядатися з точки зору рівності і недискримінації. Це в рівній мірі відноситься до державного і приватного секторів.

Доступність, іншими словами, є засобом забезпечення доступу осіб з інвалідністю до всіх сфер життя. Тут, однак, особлива увага приділяється доступу до інформації, інформаційних технологій та галузі зв'язку.

<p>57. Access to information, as defined in the UNCRPD (Article 21) and the definitions of communication and language (Article 2) are important components of accessibility. Differences in individuals' capabilities to receive and impart information and to use information and communications technologies represent a knowledge divide that creates inequality. Accessibility can bridge the knowledge divide as a means to foster media and information literacy, inclusion and participation¹⁸ and eventually enables enjoyment of other human rights. Human rights cannot be enjoyed without information about them and access to them.</p> <p>58. The fast changing and continuously on-going developments in the information technology and communication sectors are re-shaping the way in which people interact with each other, conduct business, access goods, services and information and communicate in general. It is important that all persons benefit from technological advancements and that no-one is left behind, including persons with multiple disabilities and complex needs.</p> <p>59. Currently, information and communication continue to be largely inaccessible for many persons with disabilities and therefore attention needs to be paid to appropriate and alternative communication modes, means and formats, access to printed word and copyright issues. This includes the need for accessible political campaigns to promote full participation in public and political life.</p>	<p>57. Доступ до інформації, як це визначено в Конвенції (стаття 21), а також визначення комунікації і мови (стаття 2), є важливими компонентами доступності. Відмінності в можливостях окремих осіб отримувати і поширювати інформацію та використовувати інформаційно-комунікаційні технології представляють собою розрив в знаннях, що створює нерівність. Доступність може подолати розрив в знаннях, як засіб для доступу до засобів масової інформації та інформаційної грамотності, включення і участі¹⁸ та в результаті надає можливість реалізації інших прав людини. Права людини не можуть бути здійснені без інформації про них і доступу до них.</p> <p>58. Швидкі та безперервні поточні зміни в галузі інформаційних технологій і зв'язку змінюють спосіб взаємодії людей, ведення бізнесу, доступу до товарів, послуг та інформації і спілкування в цілому. Важливо, щоб всі особи користувалися технологічними досягненнями, і ніхто не залишився позаду, в тому числі особи з чисельними порушеннями і комплексними потребами.</p> <p>59. В даний час, інформація та зв'язок як і раніше практично недоступні для багатьох осіб з інвалідністю і тому необхідно приділяти увагу відповідним альтернативним способам спілкування, засобам і форматам щодо доступу до друкованого слова і питанням авторського права. Це включає в себе необхідність доступних політичних кампаній з метою сприяння всебічній участі в суспільному і політичному житті.</p>
<p>60. Council of Europe bodies, member States and other relevant stakeholders should seek to:</p> <p>a) Promote debate on quality access to information, communications and</p>	<p>60. Органи Ради Європи, держави-члени та інші відповідні зацікавлені сторони повинні прагнути:</p> <p>a) сприяти обговоренню питань щодо доступу до якісної інформації,</p>

¹⁸ UN General Assembly Resolution A/RES/70/125 from 16 December 2015, entitled "Outcome document of the high-level meeting of the General Assembly on the overall review of the implementation of the outcomes of the World Summit on the Information Society", paragraph 23.

<p>digital environment for persons with disabilities. Debate should also include media and information literacy as well as inclusion and participation in shaping public policies on the information society.</p> <p>b) Promote accessibility and the use of universal design, in addition to assistive devices and with regard to access to goods, services and information to make the services of governments, private entities, media and providers of information via internet, accessible to persons with disabilities.</p> <p>c) Promote the use of accessible and user friendly means, modes and formats of communication, including sign languages, braille, easy to read text and other alternative and augmentative communication methods, in all communications, media releases and internet services of the Council of Europe and at the national and local levels, including in parliaments and local and regional authorities and the private sector stakeholders.</p> <p>d) Promote information, learning opportunities and protection measures for persons with disabilities in accessible means, modes and formats of communication to enable safe and responsible use of the new information and communication technologies (ICT) and to avoid their harmful side effects. Such side effects include, among others, cyber-bullying, fraud and sexual abuse or exploitation through the social network sites, especially with regard to children and young persons with disabilities.</p> <p>e) Encourage the independent Council of Europe monitoring mechanisms to take into consideration in their monitoring work, activities and publications the use of accessible and user friendly means, modes and</p>	<p>комунікацій та цифрового середовища для осіб з інвалідністю. Дискусії повинні також включати в себе питання стосовно засобів масової інформації та інформаційної грамотності, а також включення і участі у формуванні державної політики з питань інформаційного суспільства.</p> <p>b) сприяти підвищенню доступності та використанню універсального дизайну, на додаток до допоміжних пристроїв з метою доступу до товарів, послуг та інформації, щоб зробити послуги урядів, приватних осіб, ЗМІ та надавачів інформації шляхом використання інтернету, доступними для осіб з інвалідністю.</p> <p>c) заохочувати використання доступних та дружніх до користувача засобів, способів і форматів комунікації, включаючи мову жестів, шрифт Брайля, легке читання текстів та інших альтернативних і підсилюючих методів зв'язку, у всіх повідомленнях, прес-релізах та інтернет-послугах Ради Європи, на національному та місцевому рівнях, у тому числі у парламентах, місцевих і регіональних органах влади, зацікавлених сторін приватного сектора.</p> <p>d) сприяти обміну інформацією, можливостям щодо навчання та заходам захисту для осіб з інвалідністю доступними засобами, способами і форматами спілкування, щоб забезпечити безпечне і відповідальне використання нових інформаційних та комунікаційних технологій (ІКТ), а також, щоб уникнути шкідливих побічних ефектів від них. Такі ефекти включають в себе, серед іншого, кіберзалякування, шахрайство та сексуальне насильство або експлуатацію через сайти соціальної мережі, особливо по відношенню до дітей і молодих осіб з інвалідністю.</p> <p>e) заохочувати незалежні механізми моніторингу Ради Європи, щоб брати до уваги в їхній моніторинговій роботі, діяльності та публікаціях для використання доступних і зручних для користувачів засобів, способів і форматів спілкування, включаючи мову жестів,</p>
---	--

<p>formats of communication, including sign languages, braille and easy to read text, etc.</p> <p>f) Support efforts to collect adequately age and sex-disaggregated data and targeted statistics to enable states to formulate and develop policies and tools to improve access to human rights by persons with disabilities.</p> <p>g) Identify, collect and disseminate existing good practices on accessibility, and in particular on access to information.</p>			<p>шрифт Брайля, легке читання тексту і т.і.</p> <p>f) підтримувати зусилля, щоб сформувати дані за віком і статтю з розбивкою і цільовими статистичними даними, що дозволить державам розробляти політику та інструменти для поліпшення доступу осіб з інвалідністю до прав людини.</p> <p>g) виявляти, збирати і поширювати існуючу належну практику щодо доступності, і зокрема, доступу до інформації.</p>		
Risk analysis			Аналіз ризиків		
ACCESSIBILITY			ДОСТУПНІСТЬ		
<p>Expected Impact: Persons with disabilities can fully participate independently in all aspects of society on an equal basis with others and are able to receive and impart information and participate in media with the support of accessible ways of communication, including by using sign languages and braille</p>			<p>Очікуваний ефект: особи з інвалідністю в повній мірі можуть самостійно брати участь у всіх аспектах життя суспільства нарівні з іншими людьми і здатні отримувати і поширювати інформацію та брати участь у засобах масової інформації за підтримки доступних способів комунікації, у тому числі з використанням мови жестів і шрифту Брайля</p>		
Risks	Mitigating actions	Outcomes	Ризики	Пом'якшуючі дії	Результати
Persons with disabilities face barriers to fully participate in society in general and experience obstacles accessing information in particular due to inaccessible environments.	<p>Dissemination of good and affordable practices and solutions on accessibility are promoted.</p> <p>Accessibility criteria through universal design are included in public all</p>	<p><i>Application of Universal Design</i> Universal design is used as a standard for all new developments, including on the internet and media and reasonable accommodation is available.</p>	<p>Особи з інвалідністю стикаються з перешкодами для повноцінної участі в суспільстві в цілому і стикаються</p>	<p>Надається сприяння поширенню передового досвіду і доступних методів та рішень щодо надання доступу до них.</p>	<p><i>Застосування універсального дизайну</i> Універсальний дизайн використовується в якості стандарту для всіх нових розробок, у тому числі в</p>

	public procurement exercises.	<i>Sign languages and braille</i> Sign languages and braille are legally recognised, their use is promoted in all member States as well as in the Organisation and the practices are monitored by relevant Council of Europe monitoring mechanisms.	з перешкодами щодо інформації, які виникають, зокрема, через недоступність середовища.	Критерії доступності шляхом використання універсального дизайну включено у публічне представлення всіх громадських процедур.	інтернеті та ЗМІ для доступності розміщення матеріалів. <i>Мова жестів і шрифт Брайля</i> Мова жестів і шрифт Брайля юридично визнані, їх використання в усіх державах-членах, а також в організаціях і практиці контролюється відповідним механізмом моніторингу Ради Європи.
Lack of availability and high price of technological solutions	Dissemination of information on new affordable innovations in the technological area.	<i>Cost of training and technical assistance devices</i> Information and training are available in member States in accessible means, modes and formats of communication and technical assistance devices and various printed products are available either for free or at low cost for persons with disabilities.	Відсутність доступності та висока ціна технологічного рішення.	Поширення інформації про нові доступні інновації в технологічній сфері.	<i>Вартість навчання та засобів технічної допомоги</i> Інформація та навчання доступні в державах-членах у доступних формах, способах і форматах комунікації та технічної допомоги; різна друкована продукція доступна, безкоштовна або за низькою ціною для осіб з інвалідністю.

Equal recognition before the law

61. Equal recognition before the law, as defined among others by the UNCRPD (Article 12),¹⁹ refers to the two parts of legal capacity, the capacity to hold rights and duties and the capacity to act on them. Legal capacity and access to justice are essential to real participation in all areas of life and full inclusion of persons with disabilities in society. Legal capacity is in fact connected to all human rights and their enjoyment.

62. Control over one's life and all its aspects are fundamental requirements for the full enjoyment of all human rights. Legal capacity continues to be denied to a part of the population on the basis of disability, particularly intellectual or psychosocial disability. Substituted decision-making, including full guardianship regimes where persons are stripped of their personhood in the eyes of the law and of the society, still prevail in many member States. Some aspects of these practices have been confirmed as a violation of basic human rights and fundamental freedoms by decisions of the European Court of Human Rights,²⁰ which has called on the relevant authorities to remedy such violations.

63. States are required under the UNCRPD, as far as possible to replace substituted decision-making with systems of supported decision-making. Possible limitations on decision-making should be considered on an individual basis, be proportional and be restricted to the extent to which it is absolutely necessary.

Limitations should not take place when less interfering means are sufficient in light of the situation, and accessible and effective legal safeguards must be provided to ensure that such measures are not abused.

Рівність перед законом

61. Рівність перед законом, як це визначено зокрема Конвенцією (Стаття 12)¹⁹ відноситься до двох частин правоздатності – здатність отримувати права і обов'язки і здатність діяти відповідно до них. Правоздатність та доступ до правосуддя мають важливе значення для реальної участі у всіх сферах життя і повного включення осіб з інвалідністю в суспільство. Правоздатність фактично пов'язана зі всіма правами людини і їхнім здійсненням.

62. Контроль за своїм життям та всі його аспекти є фундаментальними вимоги для повного здійснення всіх прав людини. Правоздатність залишається не забезпеченою для частини населення у зв'язку з інвалідністю, зокрема, інтелектуальною або психосоціальною інвалідністю. Заміна прийняття рішень, в тому числі повних режимів піклування, коли особи позбавлені індивідуальності в очах закону і суспільства, як і раніше переважають у багатьох державах-членах. Деякі аспекти цих практик було підтверджено як порушення основних прав людини і основних свобод відповідно до рішень Європейського суду з прав людини,²⁰ який закликав відповідні органи усунути такі порушення.

63. Відповідно до Конвенції держави повинні, наскільки це можливо, замінити делеговане прийняття рішень системою підтриманого прийняття рішень. Можливі обмеження щодо прийняття рішень повинні розглядатися на індивідуально, бути пропорційними і обмеженими в тій мірі, наскільки це абсолютно необхідно. Обмеження не повинні застосовуватися, коли менше відповідних засобів є достатніми відповідно до ситуації, і повинні бути передбачені доступні і ефективні правові гарантії для забезпечення того, щоб такими заходами не зловживали.

¹⁹ UNCRPD Committee General comment No. 1 (2014).

²⁰ European Court of Human Rights, Factsheet on Persons with disabilities and the European Convention on Human Rights.

<p>64. Council of Europe bodies, member States and other relevant stakeholders should seek to:</p> <p>a) Support member States in their efforts to improve their legislation, policies and practices with regard to ensuring legal capacity of persons with disabilities.</p> <p>b) Identify, collect and disseminate existing good practices on supported decision-making systems and practices that persons with disabilities have available for being able to exercise their legal capacity and have access to choices and rights.</p> <p>c) Promote training of public and private professionals engaged in supported decision-making systems and develop communication initiatives for the general public to enhance understanding and knowledge of the right to equal recognition before the law, in co-operation with persons with disabilities and their families.</p> <p>d) Identify, collect and disseminate existing national legislation, policies and practices providing for appropriate and effective safeguards to protect persons with disabilities from exploitation and abuse in accordance with international human rights law, including assistance and support mechanisms available to persons with disabilities in engaging those safeguards.</p> <p>e) Identify, collect and disseminate existing good practices aiming at facilitating access of person with disabilities to mainstream legal protection, and out-of-court and quasi-legal stages of protection in all areas of life (inter alia through National Human Rights Institutions, Equality Bodies, Ombudsman Institutions, etc.)</p>	<p>64. Органи Ради Європи, держави-члени та інші відповідні зацікавлені сторони повинні прагнути:</p> <p>а) підтримувати держави-члени в їхніх зусиллях щодо вдосконалення законодавства, політик і практики щодо забезпечення правоздатності осіб з інвалідністю.</p> <p>б) виявляти, збирати і поширювати існуючі приклади передового досвіду підтримуваних систем прийняття рішень і практики, щоб особи з інвалідністю мали можливість здійснювати свою правоздатність і мати доступ до вибору і прав.</p> <p>с) сприяти підготовці державних і приватних фахівців, які беруть участь у системі підтриманого прийняття рішень і розвивати ініціативи зв'язку для широкого загалу, щоб поліпшити розуміння і знання щодо права на рівність перед законом, у співпраці з особами з інвалідністю та їхніми сім'ями.</p> <p>д) виявляти, збирати і поширювати існуюче національне законодавство, політики, практики, що передбачають належні та ефективні гарантії захисту осіб з інвалідністю від експлуатації та жорстокого поводження відповідно до норм міжнародного права в галузі прав людини, включаючи механізми надання допомоги і підтримки, доступні для осіб з інвалідністю, щодо забезпечення цих гарантій.</p> <p>е) виявлення, збір і поширення існуючих відповідних практик, спрямованих на полегшення доступу осіб з інвалідністю до основного правового захисту та поза судом і напівлегальних етапів захисту у всіх сферах життя (зокрема за допомогою національних інституцій з прав людини, органів з питань рівності, омбудсменів та ін.)</p>
<p>Risk analysis</p>	<p>Аналіз ризиків</p>
<p>EQUAL RECOGNITION BEFORE THE LAW</p>	<p>РІВНІСТЬ ПЕРЕД ЗАКОНОМ</p>
<p>Expected Impact: Persons with disabilities enjoy equal recognition before the law and substituted</p>	<p>Очікуваний ефект:</p>

decision-making is replaced by supported decision-making in all Council of Europe member States			особи з інвалідністю користуються рівними правами перед законом і делеговане прийняття рішень замінюється підтримкою підтриманого прийняття рішень у всіх державах-членах Ради Європи		
Risks	Mitigating actions	Outcomes	Ризики	Пом'якшуючі дії	Результати
Persistence of stereotypes and stigma; prevalence/ domination of the long tradition of “protecting” persons with disabilities by using substituted decision-making.	Awareness raising on the importance of legal capacity and supported decision-making options. Peer-to-peer exchange of good practice and promising policies on supported decision-making.	<i>Supported decision making</i> Persons with disabilities retain their legal capacity and substituted decision-making is replaced as far as possible by effective, accessible and affordable supported decision-making in all member States.	Сталість стереотипів та стигматизації; поширеність/ домінування тривалої традиції "захисту" осіб з інвалідністю шляхом використання делегованого прийняття рішень.	Підвищення обізнаності щодо важливості правоздатності і варіантів підтриманого прийняття рішень. Обмін рівний-рівному передовим досвідом і перспективною політикою щодо підтриманого прийняття рішень.	<i>Застосовуєть підтримане прийняття рішень</i> Особи з інвалідністю зберігають свою правоздатність і, наскільки це можливо, делеговане прийняття рішень замінюється ефективним, доступним підтриманим прийняттям рішень у всіх державах-членах.
Complicated safeguard systems and lack of effective assistance systems.	Dissemination of information on accessible, effective and affordable assistance systems.	<i>Assistance and safeguards</i> Accessible, effective and affordable support, assistance structures, information and effective safeguards are available for persons with disabilities to enable access to legal capacity and legal protection according to their needs.	Ускладнена система гарантій і відсутність ефективної системи допомоги.	Поширення інформації про доступну, ефективну систему відповідної допомоги.	<i>Допомога та захисні заходи</i> Для осіб з інвалідністю забезпечено зручний доступ, ефективну і доступну підтримку, допоміжні структури, інформація та ефективні гарантії, щоб забезпечити доступ до правоздатності та правового захисту тих, хто їх потребує.

Freedom from exploitation, violence and abuse

65. Under UNCRPD (Article 16), it is a State duty to **prevent** all forms of exploitation, violence and abuse and to **protect** persons with disabilities from them. Also **promotion** of recovery, rehabilitation and reintegration are necessary parts of the implementation.

66. Compared to the general population, persons with disabilities face a higher risk of violence and abuse of various types, such as physical, sexual, financial or psychological.

67. Particularly children, young and older persons and those with complex needs are at risk of **multiple and intersecting types of exploitation, violence and abuse**. This includes also homeless and persons living in institutional or segregating living arrangements.

68. Women and girls with disabilities, in particular, are exposed to a high risk of **gender-based violence**, the structural nature of which has been recognised by the Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence (the Istanbul Convention).²¹

69. Furthermore, **living arrangements in isolation or segregation from the community** as such, are not only contrary to the right to live in the community as enshrined under UNCRPD (Article 19), but also often give rise to some of the most serious human rights violations in Europe. The widely-documented violence and abuse in such arrangements is one of the many reasons for the need to progressively replace them with community-based services.

Свобода від експлуатації, насильства та жорстокого поводження

65. Відповідно до Конвенції (стаття 16), обов'язком держави є запобігання всіх форм експлуатації, насильства та жорстокого поводження а також захист осіб з інвалідністю від нього. Крім того, сприяння відновленню, реабілітації та реінтеграції є необхідними частинами реалізації Конвенції.

66. У порівнянні з населенням в цілому, особи з інвалідністю стикаються з більш високим ризиком насильства і зловживання різних типів, таких як фізичне, сексуальне, фінансове або психологічне насильство.

67. Зокрема, діти, молодь та люди похилого віку та ті, хто мають складні потреби перебувають під загрозою множинної та пересічної видів експлуатації, насильства та жорстокого поводження. Це включає також бездомних та осіб, які живуть в інституціях або розташовані в ізольованих умовах.

68. Жінки і дівчата з інвалідністю, зокрема, мають високий ризик насильства за гендерною ознакою, структурна природа якого була визнана Конвенцією Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція).²¹

69. Крім того, умови проживання в ізоляції або сегрегації від спільноти не тільки суперечать праву жити в суспільстві, як це передбачено Конвенцією (стаття 19), а й часто призводять до деяких з найбільш серйозних порушень прав людини в Європі. Широко задокументовані випадки насильства і зловживання в таких умовах є однією з багатьох причин, які викликають необхідність поступово замінити їх на

²¹ Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence.

<p>70. In addition to discrimination, violence, intolerance, hate crime and hate speech faced by many migrants, refugees and asylum seekers, those with disabilities are more exposed to all forms of discrimination as well as exploitation, violence and abuse. A comprehensive, strategic approach to the integration and inclusion of migrants with disabilities is needed both at national and local levels.^{22 23}</p> <p>71. Hate crime and bullying, especially on internet, are also forms of exploitation, violence and abuse that affect especially children and young persons with disabilities.</p> <p>72. The difficulty in combating exploitation, violence and abuse is that it often goes under-reported. Victims do not want or do not know how and where to report the violence, family members do not know about it or are themselves the perpetrators. Awareness and skills for the prevention of and response to cases of exploitation, violence and abuse by law enforcement, social and medical professionals, as well as current information about the rights and possible support services for victims needs to be improved.</p> <p>73. Council of Europe bodies, member States and other relevant stakeholders should seek to:</p> <p>a) Mainstream the rights of persons with disabilities in the activities and work related to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - the Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence (Istanbul Convention), - the Council of Europe Convention on Protection of Children against 	<p>надання відповідних послуг в громадах.</p> <p>70. На додаток до дискримінації, насильства, нетерпимості, злочинів на ґрунті ненависті та розпалювання ненависті, з якими стикаються багато мігрантів, біженців та шукачів притулку, особи з інвалідністю в більшій мірі схильні до всіх форм дискримінації, а також експлуатації, насильства та жорстокого поводження. Необхідним є комплексний, стратегічний підхід до інтеграції і включення мігрантів з інвалідністю як на національному так і місцевому рівнях.^{22 23}</p> <p>71. Злочин на ґрунті ненависті та хуліганства, особливо в інтернеті, є також формою експлуатації, насильства та зловживань, які зачіпають особливо дітей та молодь з інвалідністю.</p> <p>72. Труднощами у боротьбі з експлуатацією, насильством та жорстоким поводженням є те, що про них часто не повідомляють. Жертви не хочуть або не знають, як і куди повідомляти про насильство, члени їхніх сімей не знають про це або самі є злочинцями. Необхідно покращити розуміння і навички для запобігання і реагування на випадки експлуатації, насильства та жорстокого поводження з боку співробітників правоохоронних органів, соціальних і медичних працівників, а також актуальну інформацію про права та служби для надання можливої допомоги.</p> <p>73. Органи Ради Європи, держав-членів та інші відповідні зацікавлених сторін повинні прагнути:</p> <p>а) забезпечити облік прав осіб з інвалідністю в заходах і роботі, пов'язаних з:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Конвенцією Ради Європи про запобігання насильству стосовно
--	--

²² Council of Europe Human Rights Commissioner CommDH/IssuePaper (2016)2.

²³ Secretary General of the Council of Europe: State of Democracy, Human Rights and the Rule of Law, Security imperative for Europe, 2016.

<p>Sexual Exploitation and Sexual Abuse (Lanzarote Convention),</p> <ul style="list-style-type: none"> - the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings, - the Council of Europe Convention on Human Rights and Biomedicine (Oviedo Convention) and its Additional Protocol concerning Transplantation of Organs and Tissues of Human Origin - the independent monitoring mechanisms of the above conventions, and others, including the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT), the European Commission against Racism and Intolerance (ECRI) and the European Committee of Social Rights (ECSR) , where and as applicable. <p>b) Raise awareness to change legislation and to combat negative attitudes, stereotypes and practices in order to make exploitation, violence and abuse of persons with disabilities, including violence against women and domestic violence as well as institutional violence, illegal, visible and unacceptable.</p> <p>c) Provide and promote human rights-based and gender sensitive disability-related training including in the framework of Council of Europe programmes (such as the HELP-Programme) for professionals in public and private sectors to enable them to recognise and react against exploitation, violence and abuse of persons with disabilities and the risk of multiple discrimination.</p> <p>d) Provide and promote human rights based training and necessary and accessible support to persons with disabilities and their family members against exploitation, violence and abuse to enable and to empower them to recognise and to report such actions to relevant authorities, especially in institutional living arrangements while institutions</p>	<p>жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція),</p> <ul style="list-style-type: none"> - Конвенцією Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства (Лансаротська конвенція), - Конвенцією Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми, - Конвенцією Ради Європи про права людини та біомедицину (Конвенція Ов'єдо) і Додатковий протокол до неї щодо трансплантації органів і тканин людського походження, - незалежними механізмами моніторингу вищевказаних конвенцій та інших, в тому числі Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (КПП), Європейської комісії проти расизму та нетерпимості (ЄКРН) та Європейського комітету з соціальних прав, де і як вони можуть бути застосовані. <p>b) підвищити обізнаність щодо змін у законодавстві і боротися з негативним ставленням, стереотипами і практиками, щоб зробити експлуатацію, насильство та жорстоке поводження з особами з інвалідністю, включаючи насильство по відношенню до жінок і насильство в сім'ї, а також інституційне насильство, незаконними, видимими і неприйнятними.</p> <p>c) забезпечувати і сприяти правам людини на основі і з урахуванням гендерно чутливого навчання стосовно питань інвалідності, у тому числі в рамках програм Ради Європи (наприклад, HELP-програми) для фахівців в галузі державного і приватного секторів, щоб дати їм можливість розпізнавати і реагувати проти експлуатації, насильства і жорстокого поводження із особами з інвалідністю та ризику множинної дискримінації.</p> <p>d) забезпечувати і заохочувати права людини і навчання на основі необхідної і доступної підтримки осіб з інвалідністю та членів їх сімей на захист від експлуатації, насильства та жорстокого</p>
--	---

<p>remain and are not yet fully replaced by community-based services.</p> <p>e) Identify, collect and disseminate any existing good practices aiming at facilitating access of person with disabilities, including women, children, young and old people and persons with complex needs, to legal protection and necessary support in cases of exploitation, violence and abuse on an equal basis with others and according to their individual needs.</p>			<p>поводження, з тим щоб і щоб дати їм можливість розпізнавати і повідомляти про такі дії відповідним органам влади, особливо в інституційних умовах проживання в той час як інститути залишаються і ще не повністю замінені для надання відповідних послуг.</p> <p>е) виявляти, збирати і поширювати будь-який існуючий передовий досвід, спрямований на полегшення доступу особи з інвалідністю, у тому числі жінок, дітей, молоді та осіб похилого віку, осіб зі складними потребами, до юридичного захисту і необхідної підтримки у випадках експлуатації, насильства та зловживань нарівні з іншими та відповідно до їхніх індивідуальних потреб.</p>		
Risk analysis			Аналіз ризиків		
FREEDOM FROM EXPLOITATION, VIOLENCE AND ABUSE			СВОБОДА ВІД ЕКСПЛУАТАЦІЇ, НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ		
<p>Expected Impact:</p> <p>Persons with disabilities are free from exploitation, violence and abuse and have access to prevention, protection, prosecution and support services on an equal basis with others.</p>			<p>Очікуваний ефект:</p> <p>особи з інвалідністю вільні від експлуатації, насильства та жорстокого поводження і мають доступ до попередження, захисту, притягнення до відповідальності та допоміжних послуг нарівні з іншими.</p>		
Risks	Mitigating actions	Outcome	Ризики	Пом'якшуючі дії	Результати
Violence against persons with disabilities, including in institutions or private homes, is not recognised or talked about.	Awareness raising and human rights based training on recognising exploitation, violence and abuse.	<i>Changes in legislation and practices</i> Violence against persons with disabilities is made illegal. Harmful or abusive practices are abolished in all member States.	Насильство щодо осіб з інвалідністю, в тому числі в установах або приватних будинках, не визнається або не обговорюється.	Підвищення обізнаності та навчання стосовно прав людини щодо визнання експлуатації, насильства і жорстокого поводження.	<i>Зміни в законодавстві та на практиці</i> Насильство щодо осіб з інвалідністю є незаконним. Шкідливі практики або практики щодо жорстокого поводження

					скасовуються у всіх державах-членах.
Claims of exploitation, violence and abuse of persons with disabilities, are not taken seriously or understood by family members, professionals or authorities.	Awareness raising campaigns and human rights based and gender sensitive training programmes on prevention and protection are provided on exploitation, violence and abuse for relevant personnel, family members and persons with disabilities.	<i>Legal protection, services and assistance</i> Claims of exploitation, violence and abuse by or on behalf of persons with disabilities are taken seriously and handled appropriately. Persons with disabilities have access to accessible and affordable legal protection, services and assistance.	Претензії щодо експлуатації, насильства і жорстокого поводження зособами з інвалідністю, не сприймаються серйозно чи зрозумілі членам сім'ї, професіоналам або владі.	Для відповідного персоналу, членів сім'ї та осіб з інвалідністю проводяться кампанії стосовно підвищення рівня обізнаності і прав людини з урахуванням гендерних аспектів, а також навчальні програми щодо запобігання і захисту стосовно експлуатації, насильства і зловживання.	<i>Правовий захист, послуги і допомога</i> Скарги щодо експлуатації, насильства і жорстокого поводження самих осіб або від імені осіб з інвалідністю сприймаються серйозно і опрацьовуються належним чином. Особи з інвалідністю мають доступ до відповідного недорогого правового захисту, послуг і допомоги.
Working methods			Методи роботи		
Institutional setting			Інституційна структура		
74. The transversal nature of the Disability Strategy presupposes that all Council of Europe decisionmaking, standard setting, advisory and monitoring bodies support and actively contribute to the achievement of			74. Перехресний характер Стратегії передбачає, що всі складові Ради Європи сприяють прийняттю рішень, консультативні та контролюючі органи підтримують і активно сприяють досягненню		

the goals and the strategic objectives of the Strategy. They will be invited to take initiatives within their respective mandate's remit taking due account of their status and resources.

75. To stimulate and facilitate this process, the Council of Europe will foster internal co-operation and synergies in particular with and amongst:

- the Committee of Ministers,
- the Parliamentary Assembly,
- the Congress of Local and Regional Authorities,
- the Office of the Commissioner of Human Rights,
- the European Court of Human Rights,
- the Council of Europe Development Bank (CEB)
- the Conference of the INGOs,
- Steering committees, other inter-governmental bodies, Council of Europe's monitoring mechanisms and partial agreements.

76. The **Ad Hoc Committee of Experts on the Rights of Persons with Disabilities**, the intergovernmental group of experts open to all Council of Europe member States has the mandate to support the implementation of the Disability Strategy, advise and involve the various stakeholders as well as liaise with relevant intergovernmental bodies, providing expertise and a forum for the exchange of good practices and issues of concern.

Partnerships

77. Like the Council of Europe, other international and regional partners are working to improve the enjoyment of all human rights by persons with disabilities, including through the promotion and implementation of the UNCRPD.

78. At **the UN level**, in addition to many interagency actors on disability, the Special Rapporteur on the Rights of Persons with Disabilities, the Committee on the Rights of Persons with Disabilities and the Special

цій і стратегічних цілей Стратегії. Їм буде запропоновано взяти на себе ініціативу в сферах своєї компетенції відповідно до мандатів з належним урахуванням їхнього статусу і ресурсів.

75. Для того, щоб стимулювати і сприяти цьому процесу, Рада Європи сприятиме внутрішньому співробітництву та синергіям ефект, зокрема, з урахуванням і серед:

- Комітету міністрів,
- Парламентської асамблеї,
- Конгресу місцевих і регіональних влад,
- Управління Уповноваженого з прав людини,
- Європейського суду з прав людини,
- Ради Європейського банку розвитку,
- Конференції міжнародних неурядових організацій,
- Керівних комітетів, інших міждержавних органів, Ради Європи моніторингових механізмів і часткових угод.

76. Спеціальний підкомітет експертів з прав осіб з інвалідністю, Міждержавна група експертів, відкриті для всіх держав-членів Ради Європи, мають мандат на підтримку реалізації Стратегії, надають консультації і залучають різні зацікавлені сторони, а також підтримують зв'язок з відповідними міждержавними органами, надання експертних знань і є форумом для обміну передовим досвідом і обговорення питань, що викликають стурбованість.

Партнерські відносини

77. Як і Рада Європи, інші міжнародні та регіональні партнери працюють, щоб покращити здійснення всіх прав людини осіб з інвалідністю, в тому числі шляхом сприяння і реалізації Конвенції.

78. **На рівні ООН**, на додаток до багатьох міжвідомчих суб'єктів з питань інвалідності, Спеціальний доповідач з питань прав осіб з інвалідністю, Комітет з прав осіб з інвалідністю та Спеціальний посланник Генерального секретаря з питань інвалідності та доступності координують всі роботи щодо сприяння повній та

Envoy of the Secretary-General on Disability and Accessibility all work to promote the full and effective participation of persons with disabilities in society and the full and equal access to and enjoyment of all human rights by persons with disabilities on the basis of the UNCRPD. The UN Sustainable Development Goals as well as the UN Global Compact, including Social Corporate Responsibility, also have disability-related dimensions.

79. **The European Union**, itself a party to the UNCRPD (under Article 44 of the UNCRPD), implements the UNCRPD principles through its legislation, including the EU Charter of Fundamental Rights, the EU Disability Strategy and the developing body of decisions by the European Court of Justice. The Strategy consists of eight areas: accessibility, participation, equality, employment, education and training, social protection, health and external action. The EU's monitoring framework with regard to the UNCRPD is actively working on the basis of its Work Plan to promote, protect and monitor the implementation of the UNCRPD in the EU. The **European Union Fundamental Rights Agency (FRA)** is developing indicators and benchmarks and carrying out comparative legal and social research with regard to disability and the implementation of the UNCRPD in the EU member States.

80. The **Organisation for Security and Co-operation in Europe (OSCE)** and its **Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR)** focus its disability related work on four areas. These are the legislative support mainstreaming inclusion of persons with disabilities, electoral participation of persons with disabilities, awareness raising in the form of training on tolerance and hate crime and the new portfolio focusing on participation in political and public life.

81. The **World Health Organisation (WHO)** and the **World Bank** published their overarching World Report on Disability in 2011. The WHO is currently implementing its Global Disability Action Plan 2014-2021. The World Bank has a multitude of on-going projects and research with regard to persons with disabilities.

ефективній участі осіб з інвалідністю в житті суспільства, повному і рівному доступу до них і користування всіма правами людини для осіб з інвалідністю на основі Конвенції. Цілі Стійкого Розвитку ООН, а також Глобального договору ООН, у тому числі соціальна корпоративна відповідальність, також мають завдання, пов'язані з питаннями інвалідності.

79. **Європейський союз**, який сам є учасником Конвенції (відповідно до статті 44), застосовує принципи Конвенції у своєму законодавстві, в тому числі через Хартію основних прав Європейського союзу, Стратегію ЄС щодо інвалідності стратегії та розроблення рішень органом Європейського Суду. Стратегія складається з восьми напрямків: доступності, участі, рівності, зайнятості, освіти і професійної підготовки, соціального захисту, здоров'я і зовнішнього впливу. У рамках моніторингу реалізації Конвенції ЄС активно працює на основі свого плану роботи для сприяння, захисту і моніторингу імплементації Конвенції в ЄС. Агентство з основних прав Європейського Союзу (АОП) розробляє показники і орієнтири для проведення порівняльно-правового і соціального досліджень щодо проблем інвалідності та реалізації Конвенції в державах-членах ЄС.

80. **ОБСЄ і її Бюро з демократичних інститутів і прав людини (БДПЛ)** зосередили свою роботу, пов'язану з питанням інвалідності, за чотирма напрямками. Це законодавче забезпечення обліку включення осіб з інвалідністю до участі у виборчому процесі, підвищення обізнаності у формі навчання стосовно терпимості і запобігання злочинам на ґрунті ненависті та новий портфель ініціатив, сфокусованих на питаннях щодо участі в політичному і громадському житті.

81. У 2011 році **ВООЗ і Світовий банк** опублікували свою Всесвітню доповідь з питань інвалідності. На даний час ВООЗ здійснює свій Глобальний план дій щодо осіб з інвалідністю на

<p>82. The Council of Europe will seek to enhance co-operation, dialogue and synergies with the above mentioned international and regional organisations and other global actors to facilitate and ensure full access to and enjoyment of all human rights by all persons with disabilities and the effective implementation of the UNCRPD.</p> <p>83. Additionally, the Council of Europe will seek to involve, engage and use the experience and expertise of civil society organisations and the organisations of persons with disabilities, when relevant, in the development, implementation and assessment of policies, programmes and activities and encourages the member States to do the same at the national and local levels.</p> <p>84. Equally, the National Human Rights Institutions, Equality Bodies and Ombudsmen Institutions and their respective networks will be included in the work. Other natural partners in the implementation of the Disability Strategy include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Parliaments; - National Governments; - Local and regional authorities and their associations; - Professional networks (in particular in the judiciary, law enforcement, journalism, education, health and social services fields); - Trade unions and employers associations; - Higher education institutions; - The private sector. <p>Communication</p> <p>85. A communication plan, including traditional and new social media, will be developed with the aim of:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) increasing the visibility of the human rights of persons with disabilities within Council of Europe standards, studies, guidelines, events and their results on the rights of persons with disabilities; b) making the Council of Europe's work on human rights of persons with disabilities accessible to wide and diverse audience through various 	<p>2014-2021 роки. Світовий банк має багато поточних проєктів та досліджень щодо осіб з інвалідністю.</p> <p>82. Рада Європи буде прагнути до розширення співпраці, діалогу і взаємодії з вищезгаданими міжнародними і регіональними організаціями та іншими глобальними суб'єктами з метою сприяння і забезпечення повного доступу та щоб досягти здійснення всіх прав людини всіма особами з інвалідністю та ефективної імплементації Конвенції.</p> <p>83. Крім того, Рада Європи буде прагнути залучати і використовувати досвід експертів організацій громадянського суспільства та організацій осіб з інвалідністю, коли необхідно під час розроблення, реалізації та оцінки політик, програм та заходів і закликає держави-члени зробити те ж саме на національному та місцевому рівнях.</p> <p>84. Аналогічним чином, національні правозахисні установи, органи з питань рівності, омбудсмени їхні відповідні мережі будуть включені в роботу. Іншими партнерами з імплементації Стратегії є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - парламенти; - національні уряди; - місцеві та регіональні органи влади та їх об'єднання; - професійні мережі (зокрема, в судовій системі, правоохоронних органах, журналістиці, освіті, охороні здоров'я та сфері соціальних послуг); - професійні спілки та об'єднання роботодавців; - вищі навчальні заклади; - приватний сектор. <p>Комунікації</p> <p>85. План комунікації, включаючи традиційні і нові соціальні засоби масової інформації, будуть розроблені з метою:</p>
--	---

accessible modes, means and formats of communication.

c) **raising awareness** on disability issues, taking due account of a diversity and gender equality perspective, with a view to changing legislation, structures, negative attitudes and behaviour within the Council of Europe and at the national and local levels;

d) **facilitating the exchange of information** between member States and other partners;

e) **promoting visibility** of good practices at the national and local levels.

Implementation and follow up

86. The implementation of the Strategy by the member States and the Council of Europe will include cooperation with the government representatives to the Ad Hoc Committee of Experts on the Rights of Persons with Disabilities. It will also include co-operation with national focal points, coordination mechanisms and independent frameworks, as they are established nationally under Article 33 of the UNCRPD as well as with civil society.

87. The implementation will be based on a **“twin-track” approach**. One track comprises specific projects, campaigns, trainings, activities etc. organised **at the national and local levels** by national stakeholders in the member States. The second track consists of mainstreaming disability related issues in all the work and activities of **the Council of Europe**.

88. The member States and other stakeholders, while implementing the Strategy should take into consideration the **developments** within the Council of Europe, as well as in the UN, on the interpretation and implementation of the UNCRPD. This includes the UN Global Compact and the UN Sustainable Development Goals (SDGs).

a) **підвищення рівня обізнаності** про права людини осіб з інвалідністю в рамках стандартів, досліджень, керівних принципів Ради Європи, про події, їх результати та стосовно прав осіб з інвалідністю;

б) **здійснення** Радою Європи роботи стосовно прав людини осіб з інвалідністю доступно широким і різноманітним аудиторіям за допомогою різних доступних режимів, способів і форматів спілкування.

в) **підвищення рівня обізнаності** з питань інвалідності, з належним урахуванням різноманітності і гендерної рівності в перспективі, з метою зміни законодавства, структури, негативне ставлення і поведінку в рамках Ради Європи, на національному та місцевому рівнях;

д) **сприяння обміну інформацією** між державами-членами та іншими партнерами;

е) **сприяння ознайомленню** з передовим досвідом на національному та місцевому рівнях.

Імплементація і наступні заходи

86. Імплементація Стратегії державами-членами і Радою Європи буде включати в себе співпрацю з представниками уряду в роботі Спеціального комітету експертів з прав осіб з інвалідністю. Вона також буде включати в себе співпрацю з національними координаційними центрами, механізмами координації та незалежними структурами, встановленими на національному рівні відповідно до статті 33 Конвенції, а також з громадянським суспільством.

87. Імплементація Стратегії буде ґрунтуватися на **«подвійному» підході**. Один напрям підхід містить конкретні проекти, кампанії, тренінги, заходи і т.д., організовані на **національному та місцевому рівнях** національними зацікавленими сторонами в державах-членах. Другий шлях складається з питань, пов'язаних з актуальними

<p>89. Training within the Council of Europe on issues related to the human rights of persons with disabilities will be provided as needed and requested by the different sectors within the Organisation.</p> <p>90. The follow-up of the Strategy will focus on strengthening co-operation in the field of disability and will allow for effective exchange of information, experience and good practices both within the Organisation and in the member States.</p> <p>91. To assess progress in the implementation of the Strategy at the level of the Council of Europe and its member States, the Ad Hoc Committee of Experts on the Rights of Persons with Disabilities will prepare biennial reports to be brought to the attention of the Committee of Ministers. The biennial report will take into account, among others and where applicable, recommendations by the independent monitoring mechanisms and various other structures within the Council of Europe, relevant case-law of the European Court of Human Rights, disability rights related events, campaigns and publications, as well as legislative and structural developments at the international, regional, national and local levels.</p>	<p>питаннями щодо інвалідності у всій роботі і діяльності Ради Європи.</p> <p>88. Держави-члени та інші зацікавлені сторони, в процесі реалізації Стратегії мають брати до уваги розвиток подій в рамках Ради Європи, а також в ООН, по інтерпретації і реалізації Конвенції. Це включає в себе Глобальний договір ООН та Цілі сталого розвитку ООН (ЦСР).</p> <p>89. Навчання в рамках Ради Європи з питань, пов'язаних з правами людини осіб з інвалідністю буде проводитись по мірі необхідності і на прохання різних секторів в рамках Організації.</p> <p>90. Подальша реалізація Стратегії буде спрямована на зміцнення співпраці в області інвалідності і дозволить для ефективного обміну інформацією, досвідом і кращими практиками як в рамках Організації і в державах-членах.</p> <p>91. Для оцінки прогресу в реалізації Стратегії на рівні Ради Європи і її держав-членів, Спеціальний підкомітет експертів з прав осіб з інвалідністю мають підготувати оновлені дворічні доповіді, які буде доведено до відома Комітету міністрів. Дворічну доповідь буде взято до уваги, зокрема, там, де це може бути застосовано, рекомендації щодо незалежного механізму моніторингу і різних інших структур у рамках Ради Європи, відповідні прецедентні справи Європейського Суду з прав людини, пов'язані з цим заходи щодо прав осіб з інвалідністю, кампанії і публікації, а також законодавчі та структурні зміни на міжнародному, регіональному, національному та місцевому рівнях.</p>
--	--